

Cauza C-599/20**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data primirii:**

13 noiembrie 2020

Instanța de trimitere:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Lituania)

Data deciziei de trimitere:

3 noiembrie 2020

Reclamantă:

UAB 'Baltic Master'

Cealaltă parte în procedură:

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Obiectul procedurii principale

Stabilirea valorii în vamă a mărfurilor importate. Recunoașterea legăturii dintre cumpărătorul și vânzătorul mărfurilor.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Interpretarea dispozițiilor Regulamentului (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului și ale Regulamentului (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei; articolul 267 al treilea paragraf TFUE.

Întrebările preliminare

1. Articolul 29 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului Vamal Comunitar și articolul 143 alineatul (1) literele (b), (e) sau (f) din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului de instituire a Codului Vamal Comunitar trebuie interpretate în sensul că vânzătorul și cumpărătorul sunt considerați persoane legate în cazurile în care, precum în speță, în lipsa unor documente (date oficiale) care să dovedească calitatea lor de asociați sau existența unui control, rezultă din împrejurările în care sunt încheiate tranzacțiile și care se coroborează cu probe obiective, că ele nu sunt caracteristice executării de activități economice în condiții normale, ci mai degrabă cazurilor în care (1) există relații comerciale deosebit de strânse bazate pe un nivel înalt de încredere reciprocă între părțile la tranzacție, sau (2) una din părțile la tranzacție o controlează pe cealaltă sau ambele părți la tranzacție sunt controlate de un terț?

2. Articolul 31 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 trebuie interpretat în sensul că interzice stabilirea valorii în vamă pe baza informațiilor conținute într-o bază de date națională cu privire la o singură valoare în vamă a mărfurilor care au aceeași origine și care, deși nu sunt similare în sensul articolului 142 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93, se încadrează în aceeași poziție tarifară TARIC?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului Vamal Comunitar (JO 1992, L 302, 19.10.1992, p.1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58, denumit în continuare „Codul Vamal Comunitar”): articolul 29 alineatul (1) litera (d), articolul 30 alineatul (2) litera (b) și articolul 31.

Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului de instituire a Codului Vamal Comunitar (JO L 253, 11.10.1993, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul de punere în aplicare”): articolul 142 alineatul (1) litera (d), articolul 143 alineatul (1) literele (b), (e) și (f), articolul 151 alineatul (3) și anexa 23.

Regulamentul (CE) nr. 1031/2008 al Comisiei din 19 septembrie 2008 de modificare a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 2658/87 al Consiliului privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful vamal comun (JO 2008, L 291, p. 1).

Regulamentul (CE) nr. 948/2009 al Comisiei din 30 septembrie 2009 de modificare a anexei I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful vamal comun (JO 2009, L 287, p. 1).

Dispozițiile de drept național invocate

Normele de aplicare a Regulamentului nr. 2913/92 și a Regulamentului nr. 2454/93 în Republica Lituania, aprobate prin Rezoluția nr. 1332 a Guvernului Republicii Lituania din 27 octombrie 2004 (denumite în continuare și „normele aprobate prin Rezoluția nr. 1332”):

Punctul 12

„Pentru aplicarea metodelor de stabilire a valorii în vamă prin raportare la valoarea de tranzacție a mărfurilor identice sau similare și la articolul 31 din Codul Vamal Comunitar, autoritățile vamale utilizează datele cu privire la valoarea în vamă a mărfurilor colectate în baza de date pentru valoarea în vamă a mărfurilor, gestionată de Direcția Vănilor. Procedura de selectare a datelor provenite din această bază de date, utilizarea acestor date și oficializarea deciziei de stabilire a valorii în vamă a mărfurilor în conformitate cu datele colectate în baza de date menționată sunt stabilite de directorul general al Direcției Vănilor.”

Normele care reglementează controlul evaluării vamale a mărfurilor importate, aprobate prin Ordonanța nr. 1B-431 a directorului Direcției Vănilor din cadrul Ministerului de Finanțe al Republicii Lituania din 28 aprilie 2004 (denumite în continuare și „normele Direcției Vănilor”):

Punctul 7

„Funcționarii vamali utilizează baza de date pentru evaluarea vamală a mărfurilor în scopul operațiunilor vamale, care urmează să fie centralizată potrivit procedurii stabilite de Direcția Vănilor în următoarele scopuri: 7.1 pentru a compara valoarea în vamă a mărfurilor importate cu cea a mărfurilor importate anterior, precum și pentru a verifica realitatea valorii în vamă a mărfurilor; 7.2. pentru a selecta informațiile privind valorile și prețurile mărfurilor pentru aplicarea altor metode de evaluare vamală sau pentru calcularea oricărei alte garanții sau cauțiuni suplimentare.”

Punctul 24

„În cazul în care se adoptă decizia prevăzută la punctul 20.4 din normele [Direcției Vănilor] (de aplicare a metodei de stabilire a valorii în vamă prin raportare la valoarea de tranzacție a unor mărfuri identice sau similare), este obligatorie respectarea articolului 150 din normele de transpunere a Codului Vamal Comunitar. Dacă nu este posibilă punerea în aplicare a cerințelor articolului 150 din normele de transpunere a Codului Vamal Comunitar cu ocazia vămuirii, valoarea în vamă a mărfurilor este stabilită în conformitate cu

articolul 31 din Codul Vamal Comunitar (metoda 6). La stabilirea valorii în vamă a mărfurilor prin utilizarea metodei 6, prețul aplicabil mărfurilor se va apropia de prețul mărfurilor identice sau similare; cu toate acestea, este permisă o aplicare mai flexibilă a cerințelor prevăzute pentru aceste metode (de exemplu, cerința «celor 90 de zile» ar putea fi aplicată într-un mod mai flexibil, este permis ca mărfurile să fie fabricate și într-o altă țară decât cea din care provin mărfurile pentru care se stabilește valoarea în vamă, poate fi aplicat prețul din țara de export etc.).”

Prezentare succintă a situației de fapt și a acțiunii principale

- 1 Între anii 2009 și 2012, reclamanta a importat în Lituania diferite cantități de mărfuri originare din Malaysia, achiziționate de la „Gus Group LLC” (denumită în continuare și „vânzătorul”), pe care reclamanta le-a descris în declarații drept „părți de mașini și aparate pentru condiționarea aerului” și pe care le-a declarat sub un cod unic (TARIC), al mărfurilor, indicând greutatea totală a acestor piese în kilograme (denumite în continuare și „mărfurile în litigiu”). În aceste declarații, reclamanta a indicat valoarea tranzacției, și anume prețul indicat în facturile care fuseseră emise pe numele său, ca fiind valoarea în vamă a mărfurilor în litigiu.
- 2 După ce a efectuat controale repetate ale activităților reclamantei cu privire la importul acestor mărfuri, Vilniaus teritorinė muitinė (Autoritatea vamală regională din Vilnius, denumită în continuare „autoritatea vamală”) a refuzat să accepte valoarea tranzacției indicată în declarațiile de import. Autoritatea vamală a stabilit valoarea în vamă a mărfurilor în conformitate cu articolul 31 din Codul Vamal Comunitar, făcând referire, în acest scop, la datele disponibile în sistemul de informații vamale pentru stabilirea valorii în vamă a mărfurilor (denumit în continuare și „baza de date PREMI”).
- 3 Pentru a decide astfel, autoritatea vamală a considerat, printre altele, că reclamanta și vânzătorul trebuiau tratate ca fiind persoane legate în sensul articolului 29 alineatul (1) litera (d) din Codul Vamal Comunitar și că valoarea în vamă a mărfurilor în litigiu nu putea fi stabilită prin niciuna dintre metodele indicate la articolele 29 și 30 din respectivul cod.
- 4 Reclamanta a contestat raportul autorității vamale în fața Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (Direcția Vănilor din cadrul Ministerului de Finanțe al Republicii Lituania, denumită în continuare „Direcția”). După ce a examinat plângerea reclamantei, Direcția a menținut, prin decizia sa, raportul autorității vamale. Reclamanta a formulat o contestație împotriva acestei decizii la Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (Comisia pentru Litigii Fiscale de pe lângă Guvernul Republicii Lituania). Acest organism a confirmat decizia Direcției, care făcuse obiectul contestației.
- 5 Reclamanta a formulat o cale de atac împotriva deciziei Comisiei pentru Litigii Fiscale în fața Vilniaus apygardos administracinis teismas (Tribunalul Administrativ Regional din Vilnius), și a solicitat totodată sesizarea Curții de

Justiție a Uniunii Europene cu o cerere de decizie preliminară privind interpretarea anumitor dispoziții ale articolelor 29, 30 și 31 din Codul Vamal Comunitar, precum și ale articolului 143 din Regulamentul de punere în aplicare.

- 6 Vilniaus administracinis teismas (Tribunalul Administrativ Regional din Vilnius) a respins acțiunea reclamantei. În urma examinării recursului formulat de reclamantă, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei) a confirmat hotărârea pronunțată în primă instanță.
- 7 În urma unei decizii a Curții Europene a Drepturilor Omului potrivit căreia instanțele din Republica Lituania nu au motivat suficient refuzul lor de a adresa Curții de Justiție a Uniunii Europene o cerere de decizie preliminară și, în consecință, au încălcat articolul 6 alineatul (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale [Hotărârea din 16 aprilie 2019, Baltic Master/Lituania (cererea nr. 55092/16), punctele 40-43], Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei) a redeschis procedura în materie administrativă.

Motivare succintă a trimiterii preliminare

Cu privire la prima întrebare preliminară

- 8 Pentru a stabili dacă a fost rezonabilă neluarea în considerare a valorii de tranzacție ca temei pentru stabilirea valorii în vamă a mărfurilor în litigiu în speță, se pune mai întâi problema dacă reclamanta și vânzătorul mărfurilor în litigiu pot fi considerate persoane legate în sensul articolului 29 alineatul (1) litera (d) din Codul Vamal Comunitar.
- 9 Din articolul 29 alineatul (1) litera (d) și din articolul 29 alineatul (2) litera (a) din Codul Vamal Comunitar rezultă că, atunci când cumpărătorul și vânzătorul sunt persoane legate, valoarea tranzacției este acceptată în măsura în care relațiile dintre cumpărător și vânzător nu au influențat prețul.
- 10 În ceea ce privește recunoașterea persoanelor ca fiind „legate”, articolul 143 alineatul (1) din Regulamentul de punere în aplicare, care a clarificat textul articolului 29 alineatul (1) litera (d) din Codul Vamal Comunitar, enumeră în mod limitativ cazurile în care se apreciază că persoanele sunt legate.
- 11 În speță nu există niciun document care ar putea să dovedească în mod direct existența unor relații între vânzător și reclamantă, menționate la articolul 143 alineatul (1) din Regulamentul de punere în aplicare. Nu există date oficiale care ar putea să permită considerarea acestor entități ca având *calitatea juridică* de asociați în sensul articolului 143 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul de punere în aplicare sau care ar putea să confirme existența oricăruia dintre elementele de deținere directă sau indirectă (control) menționate la articolul 143 alineatul (1) literele (e) și (f) din acest regulament.

- 12 Pe de altă parte, s-a constatat în speță că (1) vânzătorul și reclamanta sunt legați prin tranzacții comerciale pe termen lung; (2) livrarea bunurilor a fost efectuată fără încheierea unor contracte de vânzare care să prevadă livrarea, plata sau restituirea mărfurilor și alte condiții specifice acestor tranzacții; (3) mărfurile au fost livrate fără nicio plată în avans și în ciuda faptului că reclamanta datora sume importante vânzătorului pentru livrările anterioare; (4) nu au fost prevăzute măsuri de executare sau de atenuare a riscurilor (plăți în avans, cauțiuni, garanții, dobânzi de întârziere etc.) care sunt firești în cursul unor operațiuni comerciale normale, în pofida valorii deosebit de ridicate a tranzacțiilor în litigiu; (5) nu există dovezi care să sugereze faptul că vânzătorul a exercitat în general vreo formă de control asupra plăților și altor obligații; (6) au fost identificate cazuri în care persoane care lucrau pentru societatea reclamantă au acționat în numele vânzătorului în temeiul unei autorizații și au utilizat ștampila acestuia.
- 13 Potrivit instanței de trimitere, toate împrejurările de fapt permit în mod rezonabil să se considere că vânzătorul și reclamanta în speță sunt legați prin relații deosebit de strânse, astfel încât tranzacțiile acestor persoane au fost încheiate și executate în condiții care nu sunt caracteristice unor operațiuni comerciale normale și că nu există alte împrejurări obiective care să poată justifica rațiunea economică a unor asemenea tranzacții.
- 14 În această privință, trebuie arătat că tiparele de comportament ale unor entități economice similare celor din speță sunt în general tipice pentru cazurile în care una din părțile la tranzacție o controlează pe cealaltă sau ambele părți la tranzacție sunt controlate de un terț. Prin urmare, deși nu există dovezi oficiale privind existența *de jure* a unui astfel de control, instanța de trimitere consideră că împrejurările din speță pot justifica faptul că vânzătorul și reclamanta sunt considerați *de facto* părți legate în sensul articolului 29 alineatul (1) litera (d) din Codul Vamal Comunitar și al articolului 143 alineatul (1) litera (e) și/sau (f) din Regulamentul de punere în aplicare.
- 15 În litigiul principal, autoritatea vamală a constatat de asemenea că au existat motive pentru recunoașterea reclamantei și a vânzătorului ca persoane legate în conformitate cu articolul 143 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul de punere în aplicare, adică persoane având calitatea juridică de asociați.
- 16 În jurisprudența sa, Curtea de Justiție nu a interpretat noțiunea de persoane având calitatea juridică de asociați, iar conținutul acestei prevederi ridică anumite întrebări pentru instanța de trimitere.
- 17 Potrivit noțiunii de asociere în afaceri, acceptată în mod curent, se poate presupune că o astfel de formă juridică regroupează mai multe entități independente una de cealaltă, care, în schimb, nu sunt controlate de un terț. Această formă de raport juridic se caracterizează, *inter alia*, prin orientarea entităților asociate către beneficiul economic (profit) și prin împărțirea funcțiilor de investiții și de gestiune operațională în proporții convenite.

- 18 În speță, împrejurările în care au fost încheiate tranzacțiile între vânzător și reclamantă, astfel cum au fost stabilite mai sus, ținând seama în special de practicile comerciale reciproce îndelungate ale acestor entități economice, ar putea fi considerate de natură a dovedi relații deosebit de strânse bazate pe un nivel ridicat de încredere care nu este caracteristic unor operațiuni comerciale normale. Aceste împrejurări sugerează că relațiile comerciale dintre vânzător și reclamantă pot fi echivalate *de facto* cu calitatea juridică de asociați în sensul articolului 143 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul de punere în aplicare. Cu toate acestea, nu este clar dacă o astfel de apreciere este justificată, cu atât mai mult cu cât modul de redactare a acestei dispoziții, care trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte, indică în mod clar că persoanele trebuie să fie aibă „[...] calitatea juridică de asociați [...]”.

Cu privire la a doua întrebare preliminară

- 19 În prezenta cauză, autoritatea vamală a stabilit valoarea în vamă a mărfurilor importate de reclamantă folosind datele unei tranzacții efectuate de un alt importator cu mărfuri având aceeași denumire (părți de mașini și aparate pentru condiționarea aerului), încadrate în același cod TARIC, 8415 90 00 90, având aceeași țară de origine, Malaysia (și același producător) și o valoare a tranzacției de LTL 56,67/kg. Acesta era singura operațiune de export din Malaysia cu aceeași încadrare tarifară, în codul TARIC 8415 90 00 90, înregistrată în baza de date PREMI în 2010. Autoritatea vamală a aplicat valoarea de tranzacție din această operațiune la valoarea mărfurilor declarate de reclamantă în perioada 2009-2011.
- 20 În acest stadiu al procedurii, instanța de trimitere consideră că reclamanta nu a dovedit că valoarea mărfurilor în litigiu nu diferă aproape deloc de una dintre valorile indicate la articolul 29 alineatul (2) litera (b) din Codul Vamal Comunitar. Pentru a stabili valoarea mărfurilor importate de reclamantă, autoritatea vamală a constatat că, pentru evaluarea vamală în funcție de țara de origine, nu era posibil să se utilizeze valoarea de tranzacție a mărfurilor identice și similare. Cu alte cuvinte, baza de date PREMI nu conține informații privind tranzacții care corespund cerințelor pentru mărfuri identice și similare, astfel cum sunt acestea definite în conformitate cu dispozițiile relevante din Codul Vamal Comunitar și din Regulamentul de punere în aplicare. De asemenea, era imposibil să se stabilească valoarea aplicând metoda deductivă, întrucât reclamanta nu a furnizat documentele și informațiile necesare pentru aplicarea acestei metode. Nu era posibil nici să se calculeze valoarea în vamă a mărfurilor pe baza valorii calculate, întrucât, conform articolului 153 alineatul (1) din Regulamentul de punere în aplicare, autoritatea vamală nu poate solicita unei persoane din afara Comunității să furnizeze datele necesare pentru determinarea acestei valori. Cu alte cuvinte, valoarea mărfurilor importate de reclamantă nu putea fi stabilită prin aplicarea consecventă a articolelor 29 și 30 din Codul Vamal Comunitar. Într-un astfel de caz, valoarea în vamă a mărfurilor importate trebuie stabilită în conformitate cu dispozițiile articolului 31 alineatul (1) a treia liniuță din Codul Vamal Comunitar.

- 21 Prin urmare, în conformitate cu normele mai sus-menționate și cu punctul 12 din normele aprobate prin Rezoluția nr. 1332 și cu punctele 7 și 24 din normele Direcției Vămirilor, autoritatea vamală a reținut că valoarea stabilită în cazul singurei operațiuni de export din Malaysia a unor mărfuri înregistrate sub același cod TARIC înregistrate în 2010 trebuia să fie considerată valoarea în vamă a mărfurilor importate și declarate de reclamantă în cursul anilor 2009-2011. În speță, niciun element nu permite să se considere că autoritatea vamală a depus eforturi să obțină din partea autorităților competente din alte state membre informații suplimentare referitoare la problema în cauză.
- 22 În opinia instanței de trimitere, stabilirea valorii în vamă a mărfurilor doar pe baza unui singur caz cunoscut de autoritatea vamală nu constituie în sine temei pentru repunerea în discuție a exactității și a validității rezultatelor obținute. O astfel de concluzie este susținută și de dispozițiile articolului 150 alineatul (3) și ale articolului 151 alineatul (3) din Regulamentul de punere în aplicare, al căror conținut demonstrează că valoarea unei operațiuni unice pentru vânzarea de mărfuri identice (articolul 150) sau similare (articolul 151) este suficientă pentru a stabili valoarea în vamă a mărfurilor importate.
- 23 Pe de altă parte, instanța de trimitere consideră că trebuie subliniată sub acest aspect importanța clasificării *adecvate* a mărfurilor. Așadar, accentul trebuie pus în mod special pe noțiunile de mărfuri identice și mărfuri similare, conform definițiilor din articolul 142 alineatul (1) literele (c) și (d) din Regulamentul de punere în aplicare.
- 24 În împrejurările prezentei cauze este relevantă numai noțiunea de produse similare. Articolul 142 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul de punere în aplicare definește mărfurile similare ca fiind mărfuri produse în aceeași țară care, deși nu sunt similare din toate punctele de vedere, prezintă caracteristici și materiale similare care le permit să îndeplinească aceleași funcții și să fie interschimbabile din punct de vedere comercial. Calitatea produselor, renumele acestora și mărcile care desemnează produsele și serviciile se numără printre elementele care se iau în considerare pentru a stabili dacă mărfurile sunt similare sau nu.
- 25 Datele colectate permit să se concluzioneze în mod rezonabil că mărfurile în litigiu și mărfurile cu care autoritatea vamală a comparat aceste mărfuri în litigiu pentru a stabili valoarea lor în vamă, cu toate că acestea au fost declarate de diferiți importatori sub aceeași denumire (părți de mașini și aparate pentru condiționarea aerului), că au fost clasificate sub același cod TARIC 8415 90 00 90 și că s-a indicat aceeași origine malaysiană (același producător), nu au fost totuși similare în raport cu elementele acestei noțiuni enunțate la articolul 142 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul de punere în aplicare.
- 26 Este necesar să se arate că, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului nr. 1031/2008 și Regulamentului nr. 948/2009, notele explicative la Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor (HSEN, 2007), regulile generale

1 și 6 privind interpretarea Nomenclurii combinate, titlurilor capitolelor și secțiunilor, pozițiilor și subpozițiilor, părțile de mașini și aparate pentru condiționarea aerului sunt încadrate la subpoziția 8415 90 din Nomenclatura combinată. Cu toate acestea, subpozițiile pot cuprinde diverse părți ale sistemelor pentru condiționarea aerului care au diferite utilizări și care, evident, pot avea valori diferite.

- 27 Cu alte cuvinte, împrejurările stabilite în speță sugerează că acest cod TARIC, destinat combinării de produse similare în scopul clasificării tarifare, era în speță prea general (abstract).

DOCUMENT DE LUCRU